

denne kirkelige Repræsentation aabner sine Møder og luffer dem samme Dag, thi den erkjender, at den aldeles ikke kan udrette Noget overfor den verbdlige Repræsentation. Saaledes omtrent vil det gaae, hvis der nogenstinde skulde komme En, der tilbød os en Repræsentation for det, man kalder den danske Folkekirke. — Men nu vil jeg tillade mig en Bemærkning, forat dog ogsaa en Tanke kan komme frem her, som jeg er berettiget til at komme med, og det er, at den ærede næstsidste Taler talte om, at den danske Folkekirke var bleven til ved Grundloven af 5te Juni 1849. Na, det er den, og jeg paastaar, det er ved en af disse Leiligheder, hvor Mænd, der ubelukkende befattede sig med, hvad der angaaer den verbdlige Side af Sagen, tage fejl og sætte Ting sammen, som efter deres Væsen ikke høre sammen. Folk og Kirke høre ikke sammen paa denne Maade, og alle de, der vedblive at ville holde noget Saadant forenet, maae være beredte paa, at al Misforstaaelse og al Modsigelse vil vedblive at hænge ved; de ville aldrig blive frie derfor, fordi de have sat to Ting sammen, som ikke efter deres Væsen høre sammen. Der er en Modsigelse tilstede, thi Kirken er noget Aandeligt, Noget, der omfatter hele det Samsfund, der kalder sig Christne; det er ikke indskrænket til et enkelt Folk og kan ikke indskrænkes til et enkelt Folk. Paa den anden Side er et Folk en Samling, et verbdligt Udtryk for Eiendom her under disse jordiske Forhold, og en saadan Samling kan ikke falde sammen med det kirkelige Samsfund; dette maa rumme mange andre Bestanddele end saadanne, der kun tilhøre Kirken, og dog er den fuldkomment berettiget til at kaldes et Folk, ligesaavel som det andet Samsfund er berettiget til at kaldes en Kirke. Men disse to Ting kunne ikke høre sammen; det er verbdligt Halvklogskab, som har føiet disse to Ting sammen, og det ligger ikke i Kirkens og Religionens Natur at saae dem sammen. Den eneste Vej, ad hvilken man kan give Frihed paa denne Maade, er, naar man med ærlig Villie og ogsaa med Christelig Hu, saaledes som der engang var gjort Skridt til af en Hædersmand her i Landet, gamle Spandet, søger at opgjøre og skifte mellem, hvad der hører

Kirken, og hvad der hører det borgerlige Samsfund til, og naar vi indrette det saaledes, at Daabsattesten ikke er det, hvormed man skal documentere, hvilket Navn man har faaet i Verden, men at dette tilhører den stedbige verbdlige Øvrighed, og at to Mennesker, for at kunne komme sammen, ikke nødvendigvis — jeg har selv følt det som en Byrde — skulle gaae til Steder, hvor man ellers ikke holder af at gaae hen. Der er ingen Frihed, naar man er forpligtet dertil ved Mandtvang, og naar det ikke er saaledes, at det kan skee paa en simpel og naturlig Maade, som det bør skee, og som det er steet hos vore Fædre, at det er en borgerlig Foranstaltning, en borgerlig Overenskomst, som skal have borgerlig Virkning, at det kan skee paa eet Sted og den kirkelige, christelige Indvielse kan skee paa et andet Sted. Der er ingen Frihed tilstede, saalænge det, naar man skal jordes, er unndgaaeligt, at der skal en af disse af Staten bestilke Præster til, og jeg tør minde om en Begivenhed her i Landet, da en Mand, som udtrykkelig havde bebet sig fri derfor, ikke kunde undgaae det. Naar man har opgjort Forholdet paa en ærlig Maade, saaledes at Staten har faaet Sit og Kirken sit, Keiseren har faaet Sit og Gud sit, saa kan der være Tale om kirkelig Frihed, saa behøver man ikke Bedehuse, saa behøver man ikke kirkelige Lovforrifter, thi saa gjælder i høieste Maal det Ord, som dog staaer over alle Bedehuse, at hvor To eller Tre ere tilstede i det Navn, hvori de skulle være tilstede, er alt det Andet ufornødent.

Fallesen: Skjøndt jeg ikke pleier at tage Ordet i kirkelige Sager, beider jeg dog idag om Tillabelse til at gjøre et Par Bemærkninger, da jeg anseer det for rigtigt at henlede det eventuelle Udvalgs Opmærksomhed paa Lovudkastets mangelfulde Affattelse. Jeg forudsætter nemlig som givet, at der efter Rigsdagsæbbane i den Art Sager vil blive nedsat et Udvalg. I hvad jeg maatte sige, bedes den ærede Minister ikke at see Andet end et Udtryk for min Overbeviisning om den store Betydning, det har, at Lovsproget er klart og tydeligt, og det er alene derfor, at jeg vil tillade mig, maafløe lidt stærkt, at fremhæve de